

LONDEN, den 12. November.

De vruchten der onlangs zoo hoog gestegene speculatie-woede vertoonden zich dagelijks meer en meer, voornamelijk te Liverpool, waar men wettend veel katoen heeft aangekocht, in het denkbeeld, zoo het blijkt, dat men het publiek zou kunnen dwingen, waren te koop, te duur zijn of niet. Sterk in de hoogte gedrevene prijzen, kunnen langer lang stand houden, en wanneer ook al in een zoodanigen speculatie-tijd velen rijk worden, dan hangt toch, zoo lang zij de waren in handen hebben, het zwaard van *Damocles* aan een haar boven eenne hoofden, en eenigen moeten eindelijk voor allen betalen. Zoo is het te Liverpool, waar sedert eenige weken een aantal der voorname huizen gefailleerd heeft. Even zoo was het hier met de speculatie in de stocks en nieuwe maatschappijen, welke laatste nog bodden verscheiden bedriegelijke speculatiën in de wandeling bragten, waarvan de valscheit thans van tijd tot tijd aan den dag komt. Voornamelijk heeft eene zoogenaamde bergwerk-maatschappij (*the Gwenappe Mining Association*) sedert een paar dagen tot klagen bij de politie geleiding gegeven, en zal waarschijnlijk het onderwerp van een gerechtelijk onderzoek worden. Het merkwaardigste hierbij is, zoo als bij andere dezer maatschappijen het geval is, dat aanzienlijke lieden als Lords verlof gaven, om, tegen zekere geldelijke voordeelen, hunne namen als directeurs bekend te maken, zonder dat zij zich de moeite gaven, omtrent de soliditeit van de onderneming onderzoek te doen. Zoo hielpen zij dienvolgens het publiek bedriegen! — Ook de hantel der dieren, de heer *Martin*, die in het Lagerhuis door verscheiden bills, ten behoeve der huisdieren, maar nog meer als aanbrennen dergenen, welke strijdig met zijne bills handelden, zich zoo bekend heeft gemaakt, heeft zich eene onaangename zaak op den hals gehaald. Hij heeft, namelijk, aan een man, *Irland* genaamd, een schriftelijk bevel afgegeven, dat men hem aanzienlijke sommen mocht toevertrouwen, en deze bediende zich van dit getuigschrift, om verscheiden applijden goederen van waarde af te ronselen! De heer *Martin* verzoekt wel bij de politie om zich te regtvaardigen; maar het publiek is niet de regtvaardiging niet te vreden, en de zaak heeft in het algemeen groot opzien gebaard.

De dagbladen van New-York melden, dat Lord *Cochrane* door den keizer van Brazilië van alle de aldaar door hem bekleede ambten en waardigheden is ontzet geworden. Waarom? wordt niet gemeld. Verwonderlijk, wijl hij, zoo men sinds lang beweert, eigendunkelijk de Brazilische dienst heeft verlaten, en zonder verlof met een keizerlijk bevel is weggezeild. De dagbladschrijver van Liverpool zegt, dat hij Lord *Cochrane* heeft gesproken, die in zeedienst van Brazilië is geweest en om achterstallige soldij aan *Cochrane* had gewend; van welken hij antwoord had bekomen, dat als hij (*Cochrane*) wist, hoe men den keizer geld kon krijgen, hij dan in de eerste plaats zou gezorgd hebben, zich zelf betaling te verschaffen!

Men verneemt, dat de ministers voornemens zijn, den hertog van *Saxen-Coburg*, broeder des konings, die zich, sedert zijn vertrek uit Frankrijk, te Londen bevindt, over te halen, om met zijn huis zijne residentie voortaan te Hanover te vestigen. Deze vorst woont, sedert een aantal jaren, te Berlijn, waar hij met de prinses van *Solms* is getrouwd. Zijn onafgebroken verblijf in een vreemd land, heeft in Engeland zeer misnaagd. Men heeft zich hiervan kunnen overtuigen door de uitspraken, welke, bij gelegenheid der voordragt tot vermeerdering van zijn *apanage*, in de laatste zitting van het parlement zijn gemaakt.

Het hier in Engeland 5 schellingen per okschoofd opgeslagen en de gebeurtenis heeft tot eene menigte bezwaren aanleiding gegeven. De dagbladen zelfs hebben zich dit aangetrokken. Men leest in een van de laatste eenen brief van eenen *biardrinker*, die zijn verlangen te kennen geeft, dat de brouwers, even als vroeger de werklieden, wegens de onopzettelijke opslagen, regterlijk mogen worden vervolgd. Men zal inderdaad begrijpen, dat deze opslag niet van weinig belang is, als men in overweging neemt, dat in de stad Londen alleen 1,567,791 duizend tonnen hier jaarlijks gebrouwen worden en dat een enkel huis (*Barclayen*) er alleen 356,281 tonnen brouwt. Zoo heeft men berekend, dat de opslag van 5 schellingen per ton eene som van 400,000 ponden uitmaakt en dat dienvolgens het eene, door ons gemelde, huis voor ruim een millioen guldens zoude deelen.

De heer *Hurtado*, minister van Columbia, is gisteren door den heer *Canning* aan Z. M. voorgesteld. Hij heeft zijne geloofsbriefen overhandigd en is statiglijk ontvangen geworden. Dit is de laatste daad, die eenen grooten nationalen maatregel voltooit, die overwaardig is om plaats te bekleeden onder de zoodanige, die, gedurende de drie laatste jaren, de buitenlandsche staatkunde van Groot-Brittannië hebben gekenmerkt.

Columbia is plegtig opgenomen onder het getal der onafhankelijke Vereenigde-Staten. Wij hebben een handels-traktaat met hetzelfde gesloten, geratificeerd en uitgewisseld; wij hebben eenen gezant derwaarts afgevaardigd; wij hebben eenen Columbiaanschen minister bij het Britsche gouvernement ontvangen. Welras zal Mexico en Buenos-Ayres en spoedig ook Chili en Peru eene even stellige verklaring van onafhankelijkheid bekomen. (*Courier*.)

— De voorstelling van den heer *Hurtado* aan Z. M., als buitengewoon afgevaardigde en minister plenipotentiaris van het gouvernement van Columbia, is eene gebeurtenis, welke in gansch Europa grooten indruk zal maken; dezelve zal doen zien, dat de staatkunde der ministers van Z. M. gevestigd is en zich zelve gelijk blijft.

— Jongstleden Maandag zijn de ratificatiën van het traktaat met Columbia met den heer *Hurtado* uitgewisseld, en, daar hij van de vereischte geloofsbriefen voorzien was, is hij, bij de eerste audientie na deze uitwisseling, voorgesteld geworden. (*New Times*.)

— Er zijn nieuwe berichten uit Oost-Indië; van Calcutta tot den 12. Junij, en van Bombaj tot den 3. Julij. Zij melden de inneming van de stad en het eiland Ramree, een weinig zuidwaarts van Cheduba, aan de kust van Arrakan gelegen. Toen de krijgsmagt van generaal *Machbau*, tot deze onderneming door generaal *Morrison* afgezonden, op den 20. April verscheen, vloten de Birmezen zonder wederstand, en de eigenlijke inwoners der plaats onderwierpen zich in stilte. De Koning van Ava schijnt, door middel van een schrijven, hetwelk twee der voornaamsten van het land aan eenen Britschen gevangen hebben medegegeven, zijdelingsche openingen van vrede aan onzen opperbevelhebber te hebben laten doen; men weet echter nog niet, welk vertrouwen en aan het stuk en aan de bedoelingen der zenders te hechten zij. De Birmezische versterkingen, die naar Prome in aantogt waren, zijn, op de tijding van de inneming dier plaats, terug geweken. Twee oareb kanoneerboden, met voorraad, geschut en ammunitie geladen, zijn op de rivier Surrawaddij omgeslagen en gezonken.

ARNHEM, den 18. November.

In den *Argus* van Brussel leest men het volgende:

Het dorp Waterloo is voor ons wat Marathon voor de Grieken was, en wat de Thermopylen nog zijn voor de ongelukkige nazaten der Atheensche helden. Te Waterloo is een der grootste mannen te niet gegaan. Europa is er verlost, de afschrikbarende vijand van het vaderland week er voor den Prins van Oranje, en onze pas herboren staat bekam er een gevestigd bestaan, niets is alzoo natuurlijker, dan dat deze plaats door vreemdelingen en Nederlanders schier iederen dag bezocht wordt. Onze verbeelding bekomt daar de rijkste denkbeelden en onze vaderlandsliefde wordt niet aangenaamer gestreeld, dan op de plaats zelve, waar onze onafhankelijkheid door het bloed der Nederlanders gekocht werd. De Duitschers en Engelschen doelen met ons in dat zelfde gevoel, ook zij hebben er moedig gestreden, ook hunne helden liggen er met eere begraven. Zoo wij onpartijdig willen wezen, dan moeten wij zelfs erkennen, dat zij ons voorgaan in warme belangstelling hieromtrent, immers, dat zij over 't algemeen eene geestdrift voor de velden van Waterloo aan den dag leggen, die aan het poëtische grenst. Het is waar, dat die geestdrift ook tot op kleinigheden afdaalt, dat zij schatten verspillen, om zich in het bezit te stellen van sabel en knoopen; van ringkragen en pistolen, die, naar het voorgeven der bedelaars, op het slagveld gevonden zijn. Dit is de zwakte zijde hunner erkentelijkheid en deelneming, en hiertegen over is derzelver goede zijde geplaatst. Aan een goed oogmerk, moeten wij althans den lipen toeschrijven, waarmede de Pruisen en Hannoveranen, reeds voor tien jaren eene eerzuil deden plaatsen ter vereeuwiging hunner roemvolle medewerking in dien grooten strijd. Geene andere oorzaak heeft eene soortgelijke grafmaald, die de Engelschen ter eere van eenen hunner dapperste bevelhebbers deden oprigten: met een goed inzicht hebben zij vervolgens eene menigte van opschriften, ter nagedachtenis der gesneevelden hunner natie, in de kerk doen plaatsen. Wij daarentegen, wij die zulk een groot aandeel hadden in den betoonden heldenmoed, wij die ook zoo vele der onzen voor het vaderland verloren hebben, wij zijn tot nog toe onerkentelijk geweest aan hunne nagedachtenis. Dat een ieder spreke, die Waterloo kent en hij zal getuigen, dat er te midden der grafzerken, die van de deugden der vreemdelingen gewagen, naauwelijks drie steenen geplaatst zijn, waardoor wij aan de Nederlandsche dapperheid herinnerd worden. In dit oogenblik wordt er aan een gedenkteeke gewerkt, dat alle de overige zoo wel in omvang en trots, als in eenvoudigheid zal te boven gaan. Het is uitsluitend aan de nationale glorie gewijd, en heeft geen ander gebrek dan dat het te laat tot stand komt. Na de voltooiing evenwel zal die trage oprigting langzamerhand vergeten worden, en voor ons en onze kinderen zal dan de Belgische Leeuw, die met opgeheven klaauw naar Frankrijk gekeerd is, toch altijd nog eene aangename herinnering en eene nuttige les wezen.

Intusschen behoorde het eene, in dit geval, het andere niet uit te sluiten; want ook na deze hulde, ook nadat het gouvernement een gedachteken der verlossing zal hebben gesticht, ook nadat men op de wanden van dit gesteente zal gelezen hebben, dat er Nederlanders gescreven en overwonnen hebben, ook na dit alles zal men terug keeren tot de grasplaatsen der gesneuvelden, en men zal er blozen over de laauwheid onzer natie, over de pligtzinnigheid der weduwen en over de acheloosheid van hen allen, wier mannen, wier vaders voor onze vrijheid stierven zonder dat hunne namen aan de vergetelheid ontrukkt worden.

— Een Fransch schrijver, van wien onlangs een nieuw werk, onder den titel van *Nouvelles Lettres provinciales*, is verschenen, zegt daarin onder anderen omtrent onzen koning het volgende:

„Niet bij hen, maar voor 't oog van alle beschaafde nationen, zal ik hulde toebrengen aan den edelen koning der Nederlanden, aan dien edelmoedigen prins van Oranje, die voor alle burgers toegankelijk is, die zich niet achter het purper zoekt te verbergen, die geen dam tusschen hem en het volk opwerpt, die van geene baandragers is omstipwd, wien alle menschen, zonder onderscheid van stand, ieder oogenblik kunnen naderen, zonder eene pretoriaansche wacht door te dringen, en zonder den trots en de verachting van kamerdiens en hovelingen te ondervinden. Misschien beseft het Nederlandsche volk niet genoeg het geluk des bezits van eenen vorst, die zijner liefde zoo waardig is; misschien is die vorst genoodzaakt tot maatregelen, die zijn hart geweld aandoen; maar wat mag men van eenen grootmoedigen en verlichten vorst niet verwachten, die al de pligten van eenen koning volkomen beseft, zich alle zaken aantrekt, alle menschen wil kennen, die van den troon afstijgt, om hen voor te komen, en hen beweegt, om haane klagen en wenschen bij hem te onthoeren. Ga voort, edele koning; uw naam zal, wel is waar, niet in de lofzangen der hovelingen genoemd worden, maar toch zeker in de dankliederen van alle volken; want een rechtvaardig en edelmoedig koning behoort der geheele menschheid.”

— Volgens berichten uit Madrid, van den 5. dezer, heeft men in de provincien reeds beantwoord aan het sein, te Madrid gegeven door de afzetting van den minister *Zea Bermudez* en de verheffing van den hertog van *Infantado*. Te Salamanca hebben de geloofsmannen als dolzinnigen langs de straten geloopt, onder een woest geschreeuw van: *Leve de Vrijmatige Koning!* Men heeft huizen opengebroken en ondercheiden lieden om het leven gebragt. Te Saragossa zijn de rechtzinnigen mede op de been geweest, doch er is niet zoo veel geweld gepleegd, als te Salamanca. Ook te Pampelona zijn juichtoonen der geloofsmannen gehoord; doch de Fransche bezetting heeft belet, dat het tot daden gekomen is.

OVER HET URALSCH GOUZAND.

(Uit de *Berlijner Vossische Courant*.)

Het in Ural ontdekte goudzand vertoont zich noordelijk het eerst bij de Bogosowske bergwerken, aan de rivier Sachodoika, en verliest zich in het zuiden van het gebergte bij de Polekowske bergwerken in de nabijheid van den Ura-stroom. Op deze uitgestrektheid van 1000 wersten, vindt men meer of min zuiver goudzand in eene groote hoeveelheid, voornamelijk in de kleinste laagten aan de kanten der rivieren en beken, welke daar in groote menigte uit het boschrijke Ural afstroomen. Nadat de zoden en de teelgrond zijn weggenomen, komt men terstond op het zand. De laag daarvan is overal in het midden het rijkste. De tusschen de Beneden-Tagil en de Newiga gelegene streken, Leonowka genaamd, houdt men tot nog toe voor de rijkste aan goudzand; in het algemeen schijnt dit zand zich grootendeels aan de oostelijke afhelling van het gebergte te bevinden, aan de westzijde daar en tegen is het zeldzamer. Ofschoon het goud gewoonlijk in kleine korrels als zand en stof gewonnen wordt, zoo vindt men het toch nu en dan ook in grooter stukken, of gekristalliseerd, of als vormlooze klompen; de laatsten somtijds verscheiden ponden zwaar. Z. M. de keizer van Rusland bezit een klomp van 9 pond zuiver goud, welke in het vorige jaar te Minsk, 268 wersten zuidwaarts van Ekaterinenburg, is gebragt.

Den 7. Augustus 1823, bevonden zich op alle, zoo wel aan de kroon, als aan particulieren behoorende goudzand-wasscherijen in Ural, 7792 arbeiders. Deze lieden hadden, sedert het begin van het jaar, 9 miljoen pud goudzand uitgegraven. Door de zorg van den heer opperberg-commissaris, de senator von *Soymonoff*, die aldaar in Junij uit Petersburg aankwam, was het getal arbeiders op 11,500 gebragt, en zoo verkreeg men in de maanden Augustus en September, uit 11 miljoen pud goudzand 34 pond 37 solotnik goud; ingevolg had men in de 5 maanden, van den 1. Mei (het begin van den waschtijd) tot den 1. October, 20 miljoen pud zand gewasschen en daartuit 77 pud zuiver goud gewonnen; bovendien was er nog een zoodanige hoeveelheid zand bijeen gebragt, dat men tot den 1. Januarij 1824 ten minste nog wel 30 pud goud zou verkrijgen.

Het afspoelen van het goud gaat gemakkelijk en spoedig, als er maar genoegzaam water voorhanden is; hiertoe worden gewoonlijk twaalfjarige knapen gebruikt. In de groote Beresowske goud-wasscherij spoelen 3500 arbeiders dagelijks bij de 70,000 pud zand af; een volwassener arbeider wint daar dagelijks 48 en een knaap 30 kopekken.

Sedert de ontdekking van het goudzand, staan bijna alle andere handwerken in Ural stil; zelfs het Beresowske bergwerk is verlaten, en bijna alle mijngraven staan onder water. Indien het goudzand niet was ontdekt geworden, hadden binnen kort de meeste smelterijen in Ural, uit gebrek aan hout, moeten ophouden, aangezien op vele plaatsen het woud zoo is uitgehouwen, dat er wel 80 jaren verlopen moeten, voor dat het weder dienstbaar kan zijn.

Eerst sedert 1822, is het Uralsche goudzand van belang geworden. De ontdekking, hoezeer reeds oud, had vroeger nooit aanleiding gegeven, om het wasschen te beproeven, en dienvolgens slechts onbeduidende uitkomsten opgeleverd. In het bovengemelde jaar echter verschaft de Ural aan het Berg-Departement 20 pud mit zand gewonnen goud. Daar nu tot dit tijdstip, het jaarlijksche bedrag van de goudmijnen van het rijk nooit boven de 40 pud gestegen was, zoo verwekte deze plotselinge vermeerdering van de helft groote opmerkzaamheid. In het voorjaar van 1823 werd, op hooger bevel, eene berg-commissie, onder bestuur van den senator *Soymonoff* en den professor *Fuchs* uit Cazan (lid der commissie), benoemd, welke den geheelen zomer van 1823 met het onderzoek van den oostelijken Ural doorbragt. De uitslag der navorschingen van deze beide heeren was de hoogst belangrijke ontdekking, dat het goudzand niet alleen, zoo als men gemeend had,

het plaatselijk voortbrengsel van eenige stroomen van den Ural was; maar zich over eene uitgestrektheid van 1000 wersten, aan de oostelijke afhellingen der gebergten, verspreide, en dat de geheele massa van onthondene bergklompen, waarmede de oppervlakte dezer streken bedekt is, tot op eene zekere diepte, overal, meer of min met gouddeelen bezwangerd is.

De uitdrukking „goudzand” is uit dien hoofde ook niet juist, dewil het goud meer in onthondene graniet-, quartz-, schorl- en leisteen dan in zand- en kleilagen, wordt gevonden; ook schijnen de onthondene lagen quartz de rijkste te zijn, daarin vindt men het goud dikwijls in klompen van verscheiden ponden zwaar.

De opbrengst der goud-wasscherijen neemt ontzettend toe. In 1823 leverden alle werken 114 pud goud op, waarvan bijna de helft aan particulieren toebehoorde. Het eerste half jaar van 1824 heeft 95 pud goud geleverd, en men verwacht, dat het tweede ten minste het dubbele zal opbrengen; dewil het jaargetij eenen bijna dubbelen waschtijd toelaat. Dienvolgens heeft men gewonnen: in het jaar 1822, 20 pud in 1823, 114 pud, en in 1824, ongeveer 286 pud, te zamen 420 pud waardig ongeveer 21 miljoen roebels in bank-assignatien.

Nog merkwaardiger dan de hoeveelheid, is de goedkoopheid der bewerking van dit gewasschen goud. In de Russische bergwerken komt de goldnik, door elkander, op 11 roebels of 85 pCt. te staan. Tot den vorigen zomer (1824) kwam dezelve in de goud-wasscherijen op 4 roebels 37 pCt. te staan. Na dien tijd zijn de kosten, deels door het opsporen en aanwenden van rijker zand, deels door verbetering en vereenvoudiging der wasscherij zoo verminderd, dat men thans de solotnik voor 8 kopekken of tegen 6 pCt. verkrijgt. De Zuid-Amerikaansche goudbergwerken hebben nimmer zoo goedkoop geleverd.

Naberigt. In de kroon-bergwerken van Slatonstowsk, gelegen in het gouvernement van Orenburg, in den Troizkischen kreis, zijn, van den 12. tot den 19. van de vorige maand April, 9 stukken zuiver goud gevonden, wegende te zamen 1 pud, 18 pond 3 sol. Deze stukken goud zijn gevonden in de Zarewoalexandrowske erts-groeve, welke Z. M. de keizer, op den 23. September 1824, met hoogstdezelfs tegenwoordigheid heeft vereerd.

Het eerste van de gemelde stukken verdient eene bijzondere opmerking, wegens deszelfs schoonheid, grootte en gewigt. Het is een in geheel Rusland. Het tweede en zevende stuk bewijzen duidelijk voortteeling des gouds, niet door vuur, maar langs natte wegen; want in het eerste geval moest het quartz-kristal deszelfs kristalwater verliezen en vergaan. De overige stukken zijn insgelijks wegens hunne schoonheid, zeldzaamheid en gewigt merkwaardig. Het eerste stuk heeft de minister van financiën het geluk gehad, Z. M. als eene zeldzaamheid niet alleen in Rusland, maar in geheel Europa, ter hand te stellen.

De ondergeteekende geeft bij deze dankbaar berigt, dat hij, voor de hulpbehoefte der kinderen te Markelo, door den Heer *V. D.* te Wageningen, namens eenige Meerschenvrienden aldaar, eene som van *f 7* heeft ontvangen.

Arnhem, den 18. November 1825.

G. A. THIEME.

ARNHEM, den 19. November.

Het water is hoog in den Rijn aan de paal:
Den 18. Nov. 3 El 4 Palm 0 Duim; gewassen 5 D. gevallen 0
Den 19. dito. 3 El 3 Palm 5 Duim; gewassen 0 D. gevallen 10

Heden, verlost zeer voorspoedig van een welzschapen. Zoo
Vrouw *JUSTINE MARIE, WILHELMINE*
BARONESSE VAN NAGELL, geboren *BARONESSE*
RENGERS.

's GRAVENHAGE, den 14. November 1825.

PROVINCIE GELDERLAND. OPENBARE AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 25. November 1825, des middags ten twaalf zal, op het Gouvernementshuis te Arnhem, worden overgegaan de openbare aanbesteding:

- 1°. Der leverantie van het Voedsel en andere Benoodigheden voor de Gevangenen in de Burgerlijke Gevangnissen te Arnhem, over 1826.
- 2°. Derzelfde leverantie voor de Gevangenen in de Arresthuizen te Zutphen, Nijmegen en Tiel, afzonderlijk en te zamen.

De voorwaarden zullen, behalve op het Gouvernementshuis te Arnhem, ter lezing liggen bij Heeren Regenten der gevangnissen te Zutphen, Nijmegen en Tiel.

Arnhem, den 16. November 1825.

De Gouverneur der Provincie Gelderland,

Bij deszelfs absentie,

Het lid der Gedeputeerde Staten,

J. C. VAN E. C. K.

§ + § Ten gevolge van het vertrek van den Medicinac-Doctor *DE MAN*, wordt in de Gemeente Elst, in de betuwe, Provincie Gelderland, op een jaarlijksche tement van ten minsten 150 gulden, hetwelk door den tijd nog kunnen vermeerderen, verlangd een bekwaam *H. E. L.* en *V. L. O. S. K. U. N. D. I. G. E.*; zullende een Med. Doctor, die beide tevens uitoefnende, eenige voorkeur hebben. — Die daartoe geg Mogten zijn, adresseren zich bij gefrankeerde brieven, met de dije bewijzen, aan den Burgemeester der gemelde Gemeente, den 10. December 1825.

+ + + De Notaris *P. WIEGAND*, te Nijmegen, op Donderdag den 1. December 1825, des avonds 7 ure, in het Lokaal der Notarissen, te Nijmegen, de Scheidemakersgas, finaal verkoopen:

1. Een onverveeld derde part in de Kranenveldsche en Zuil-TIENDE N, geheven wordende onder Hien en De waard; ingezet en met de hoogen gebragt op *f 3700*.
2. Eenem *BOUWHOF*, bestaande in *HUIS, MOERHOF, BOOMGAARD, BOUW-* en *WILLENPASSEN*, en bunders 5 roeden, gelegen in de Erlekom; ingezet en hoogen gebragt op *f 2650*.

UITDEHANDTEKOOP.

Een zeer propere *BOLKOETS*. — Te bevragen bij den *W. P. E. T. E. R. S.*, op de Markt te Nijmegen.